

MARSALL LÁSZLÓ

Meditáció

A megnevezéssel kezdődött volna csökkent szárnyunk toldása?
De nem voltam-e földszintes mindig, mint a cékla?
S ha netán fölülről szemléltem bármit is, mint a kútakna vizét,
itt töközelben nevek tollpíháját vajon azért köpöm,
hogy összeálljon valami nagy madár:
szárnyam helyett szó-szárny, pót-fölröptető?
Ki beszél szárnyról? És ha beszél, nem név-e a szárny is?
Ha lábnymom volna, nem kettőznék-e akkor is:
talpat, utat, embert, vonulást? nem szaporítanék?
Minek még egy világ, ha ott a sónak vagy csak a csillámlása —
villámlássá nagyítva bár —, vagy csak az íze,
ha fúrófej marásává fokozva is?
Mire a duma-univerzum, ha likacsos sajtféle a szó,
és hol egérfarka van belefűzve, hol meg egérnyál csikozza,
de nem látni soha a kis szögfej-szemet?
És mi az, hogy két szótag között egy böhom tölgyfa olykor átesik?
Szó-szóró szájak lettünk, s e csóvák összehegedve
rajtuk függünk magunk is?
Új köldöksinór? Csecs a csecs helyett?

Párbeszédünkre aggatottak, talpunk alatt sár, szőnyeg, beton?
Ki mondja: noha nyelvvel foggal fogódzunk szavainkba,
a talpunk alatt — hézagtalanul —: föld, föld, föld?
És így cicázva akárki kérdezővel, miért ne tódítaná:
talp és száj között a tér játszatja bicepsztét,
és mi, csinálmányainkkal együtt e tér-izom-nótára táncolunk?
Behorpasztjuk? Beleemberesedünk a térbe? és amaz belénk-teresül?
Nem látszat ez?
S ha lógaszködva a beszéd csecsén úrben kalimpálunk?
És ez a díszlépés-bizonyosságú mozdulat?
Ha csupán sajoj a sarok, de semmi ütközés, veretés,
semmi konok és kemény?
Ha minden véglegesnek hitt viharzik, elhagyja-beéri-elhagyja
önmagát, torlódik-elomlik, mi magunk is, herakleitoszi világszélben
ökörnyál, és külön ökörnyál-szél, önmagát szálakra szétfésülő,

és külön szál-szél, maga gombolyító, maga szaggató?
Tévesztés idomít minket? elvétés?

A magát földbe ledugó, földből föltörő erdő helyett,
a szünetlen növényi körbe-karika helyett: mag-szár-virág-mag?
csak ácsolunk négy szóból grádicsot?

És mag helyett is zöngés mammogás és gagogó torok?
És — mondjuk — géz-földbe ültetve a zenévé préselt lehelet
kottafeje: kinő a géz-levelű, géz-nyelű géz-micsoda?

Miért nem képezed magadat szótárnak inkább, és nyelvtannak?
Nem vagy-e akkor isten, akit már-már beszippantanak és megesznek?
már-már levegő és kenyér?

Kéne-e sokat mozognod, ha csak a költőfélék tornásztatnának?
De ha önhitt vagy is, ha kákabéleden átpréselődik a világ,
meghalhatnál-e, míg két ember él?

És ember-szülőid nélküled élhetnek-e?
Meggyilkolni mernének-e téged, hogy fejest ugorjanak
a fehér papírlap csöndjébe, vagy a létezés özönvizébe?
Egyfajta halál árán kavics-módra lekopni miért nem merünk?

Rimbaud ha kérdezi Rimbaud-t

Miért is hittem, hogy a Nap földre ejtett bakancsa a szó?
lábamra húzom, fölizzok, és ha akarom,
belépek a szívedbe, vagy egy tetűserke tűzarany lényegébe,
és ott virrasztok?

Miért hittem, hogy sebet üthet a kapli?
hogy a veszett kutyákat mind horpaszon rúghatom?
s az agybarázda-utakon örök sajjgású nyomot hagy a patkó?

Félálomban ha ráhagyatkoztam, nem ocsúdtam-e térdig kotúban?
Óregujjam bütyke nem fagyott-e viszkető-veresre?
Nem botlottam-estem eleget, hogy a bőr is lejött a pofámról?
És a mászás fölfelé, részegen? a reccsenő létrafok?
és a lábszag övezetei?

Sajnáljam talán, hogy e kölöncöt lerúgtam,
s hogy egér se lakja ezután, odvába köptem?
Nem jobb-e a tettek megszállottjaival mezítláb rúgni a port?
Magam is félig por, hát nem a némaság éget csont-hamvadásig?
Nem a csönd a legtüzesebb?

De hittem-e: hó-É, kék-Ó?
S ha szemlátomást fonéma-szivárvány?

Vagy: egy-É, három-Ó, ha netán minden száj-szülemény
pithagoraszi derű kristály-éle? Ha mindig más?
másolás? sorsa: jellé változás?
Már egy-hó-É, kék-három-Ó?
Ó-, meg É-árnyék-szaporodás, noha árnyéktalan,
(mert hótalan az É, mint meztelen az Ó)?
És bánjam-e, hogy süket É, süket Ó?
hogy minden azonosan süket?
Faggatható? (Csak az ember kérdez;) faggatható?
(Csak ha van: kék meg egy meg három meg hó
és kérdező ha van.) És ha van kérdező?
Ha magányos, miként az É, az Ó?
Két rejtvény egymást fejti meg?
széttépve egymást cafat cafattal párosul?
S ha rejtvényt nemzenek a rejtvény-miszlikek?
Nem sejtettem-e régóta, én, kis izink-É, izink-Ó?

Vétkem-e, hogy mindig magam elé lötyentem,
habomat hagyva rátok és veszélyes víznyelők nyílását,
ordas pofájú lyukakat?
Hátramaradt magam ha kiloccsant magamat visszaszívhatta volna,
nem ülnék-e még most is közöttetek?
a kérdés-felelet játék asztalánál?
A „mi lenne ha...” végigtapogatása, az álomkóstolgatás,
talán nem lett volna soha-véget-nem-érő Utolsó Vacsoránk,
balsejtelmek nélkül, mert Jézus és Júdás egy személy?
Nem nyilvánvaló, hogy jóllakattuk volna egymást
kérdésekkel és feleletekkel, és faltuk volna kenyér helyett
a szállongó lehetőségek nullásliszt-porát?
Igen, kérdezem: „mi lett volna ha...”—,
s nem álmodtunk-e én is, még most is elnyelődésem után?
De mit kezdjek hátrahagyott habommal? a lukakkal, üregekkel,
melyeket magam vájtam a fogható sötétségbe?
mit, a zavarotokkal, hogy maradjatok-e, vagy kövessetek?
Magsúgjam-e, hogy minden üreg útvesztőnek álcázott zsák?
És hihetem-e még, hogy eltűnésemmel a lehetőséget vacsorázók
asztalát robbantottam, ha magamat befalva a valódi kenyérbe,
itt a pék-melegben újra kérdeznem kell: „merre?”, „erre vagy arra?”
Marad a kérdezés retorikája?
Az elnémulás?
Te, se kérdező se néma, ki vagy?

Szavak fickós fortyogása...

Ha módi a kopár forma,
sehol bodor sem cikornya,
ha a vers pár csont-golyó,
ha tetszik, hogy összekoccan,
mandíneres fül-sarokban
csontváz-táncot jár a szó;

és a nyelv ha dákó vége,
markolatja bunkós gége,
s fogak bütykén ildomos
megtámasztva falssal bökni
szó-golyót, hogy mind a többi
csattog, s ez a dallamos;

szűk pillarés — keskeny gomblyuk —,
ha vigyázza, s ráncolt homlok,
és ha méri görbe szem:
szó-golyó-boly rendje szép-e,
csillagképe ösztövére? —
s az ész mondja: „úgy legyen”;

cirmolják bár intrikával,
mord szemöldű metrikával,
habzik, mint a tej ha forr:
szavak fickós fortyogása
zubog füled csarnokában
— más minden csak vadkapor.

csak azért is elme-tőben,
sötét múzsa-keltetőben
török jó pár szó-tojást,
hogy sok borzas múzsa-pipe,
szőrös baba-Beatrice
megkezdje a futkosást;

szó-golyó-héj szerterugva,
szárny-billentős ugra-bugra
a vers pádimentumán
jelentse, hogy elegyesen,
Vitéz, veled keveredem,
Csokonai, ő-s-komám —,

s nyelv dákója kirüggyezzen;
gége-szélben farktoll rezzen,
palatális ég alatt,
páva-hús az iny-vitorla
és a szó is páva tolla —;
csontgömb-zene elmarad,

KISS ANNA

Szentek, molnárok, egyebek

TANÚ

Kalapot híz fejedbe az aszály, mammutok, bölények a csendből kirobbannak, egyenes kaszákkal a megkeserítettek, mozdul a hajdú-sapka domb. Nyög, megszüli barmait, mind a beszakadt dobokat, betömött kürtöket, jó, ha kék mundért nem növeszt rád, s nem forgat benned pipákat, ha csak menyasszonytáncot libegnek a csizmák... elbitangolt vagonok jönnek teli sapkarózsával.

Villám-fa cserdül.

Tűz-fa, élet fája.

Kilencmillió marék földre jeges eső zuhog.